

PLA DE CONTROL DE L'AIGUA

Per què cal un control de l'aigua potable?

L'aigua utilitzada en un establiment alimentari pot constituir un vehicle de contaminants tant biològics (virus, bacteris, paràsits...) com químics (nitrats, ferro, plaguicides...) i físics (terbolesa, sorres...).

En els establiments alimentaris, l'aigua pot tenir diferents usos, entre altres els següents:

- Neteja d'instal·lacions i de superfícies de treball, d'estris, dels manipuladors (mans, roba...).
- Formar part del procés de producció dels aliments (cocció, dissolució...).
- Formar part de l'aliment com a ingredient (sopes, sucs, gel...).

En aquests casos, l'aigua ha de ser apta per al consum humà, i per assegurar-nos que l'aigua utilitzada no sigui una font de contaminació, cal establir, doncs, un Pla de control de l'aigua.

Com s'elabora el pla?

Cal tenir en compte i detallar, com a mínim, els aspectes següents:

1. Descripció dels **usos de l'aigua** per part de l'establiment (neteja d'instal·lacions i d'equips, neteja personal, preparació i elaboració d'aliments, elaboració de gel...).
2. Descripció de la font o les **fonts de subministrament** de l'aigua: xarxa pública, captació pròpia (subterrània o superficial) o cisternes. Amb les acreditacions que corresponguin (contractes de subministrament o concessions de l'Administració hidràulica).
3. Descripció de les **característiques del sistema** de distribució, i emmagatzematge, si escau, de l'aigua pròpia de l'establiment, que inclogui el volum d'aigua i els materials en contacte amb l'aigua de cadascuna de les instal·lacions. S'ha d'acompanyar d'un plànol de les instal·lacions on s'identifiquin els aspectes següents:
 - Punt d'entrada a l'establiment o lloc de la captació.
 - Conduccions d'aigua, bombes, etc.
 - Dipòsits: nombre, capacitat, característiques, ubicació, etc.
 - Punts de sortida d'aigua potable freda, calenta i barrejada.
4. En cas que l'establiment realitzi **tractaments de desinfecció** o de manteniment del desinfectant residual o efectui altres tractaments de millora o condicionament de l'aigua, se n'ha de fer una descripció detallada, indicant la seva ubicació en el sistema de distribució, el mètode i els equips de tractament, els productes utilitzats, la dosificació, el temps de contacte, etc.
5. Descripció de les **operacions de manteniment i neteja** de les instal·lacions i els equips de tractament, en el qual quedin reflectits: la periodicitat, els productes utilitzats i el procediment.
6. Descripció i registre de les **activitats de comprovació** que assegurin que les accions descrites anteriorment es compleixen, és a dir, que serveixen per garantir que l'aigua utilitzada per l'establiment és apta per al consum humà. S'ha de comprovar:
 - El funcionament dels equips de tractament de l'aigua.
 - El resultat de la neteja i el manteniment del lloc de captació, els elements de conducció, els dipòsits i els punts de sortida de l'aigua.
 - El nivell de clor residual lliure a l'aigua¹.
 - La potabilitat de l'aigua mitjançant anàlisis (paràmetres microbiològics, químics i indicadors de la qualitat)².

¹ Freqüència de control segons l'origen:

- Aigua de pou: diari.
- Aigua de xarxa pública amb instal·lacions intermèdies: setmanal.
- Aigua de xarxa pública sense instal·lacions intermèdies: setmanal o segons indiqui l'autoritat sanitària competent.

La comprovació dels nivells de clor residual lliure de l'aigua s'ha de fer amb un kit cloromètric de control de la concentració de clor de l'aigua:

- Deixar circular l'aigua freda uns segons.
- Realitzar la medició segons les indicacions del kit adquirit.
- Anotar el resultat obtingut en el full de registre de control. En cas de resultats fora dels límits establerts, anotar-ho al registre d'incidències, així com les mesures correctores portades a terme en cada cas.
- Interpretació dels resultats:
 - Si la lectura dona entre 0,2 i 1 ppm de clor, és correcte. Es recomanen valors entre 0,2 i 0,6 ppm de clor residual lliure.
 - Si la concentració de clor és inferior a 0,2 ppm, indica que el nivell de clor residual lliure no és suficient per garantir la potabilitat de l'aigua.
 - Si la concentració és superior a 1 ppm, indica que hi ha massa clor i pot ser un contaminant químic.

² Freqüència d'anàlisi segons l'origen (RD 140/2003):

- Aigua de pou: anàlisi completa a l'inici de l'activitat i cada tres anys, i el seguiment anual dels paràmetres bàsics establerts a la normativa.
- Aigua de xarxa amb instal·lacions intermèdies: anual i, cada cinc anys, aquesta se substituirà per una anàlisi de control de la xarxa interna.
- Aigua de xarxa sense instal·lacions intermèdies: cada cinc anys una anàlisi de control de la xarxa interna.

REGISTRE DE CONTROL DEL CLOR LLIURE DE L'AIGUA

MES

ANY

NÚM. AIXETA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	

VALORS DE REFERÈNCIA RECOMANATS: 0, 2 - 0, 6 ppm o mg/l

INCIDÈNCIES	MESURES CORRECTORES